

Övning 2006–03–29

Lay 6.8.1 Viktad minsta-kvadrat. Anpassa $y = \beta_0 + \beta_1 t$ till $\frac{t}{y} \left| \begin{array}{cccc} -2 & -1 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 2 & 4 & 4 \end{array} \right.$. Vi sätter hälften så stor vikt vid ändpunkterna.

Överbestämt ekvationssystem med vikter:

$$\begin{cases} \frac{1}{2} \cdot (\beta_0 - 2 \cdot \beta_1) = \frac{1}{2} \cdot 0 \\ 1 \cdot (\beta_0 - \beta_1) = 1 \cdot 0 \\ 1 \cdot (\beta_0 + 0 \cdot \beta_1) = 1 \cdot 2 \\ 1 \cdot (\beta_0 + 1 \cdot \beta_1) = 1 \cdot 4 \\ \frac{1}{2} \cdot (\beta_0 + 2 \cdot \beta_1) = \frac{1}{2} \cdot 4 \end{cases} \iff A \mathbf{x} = \mathbf{b}$$

$$A = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & 0 \\ & 1 \\ & & 1 \\ & & & 1 \\ 0 & & & & \frac{1}{2} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 1 & -1 \\ 1 & 0 \\ 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}; \quad \mathbf{b} = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & 0 \\ & 1 \\ & & 1 \\ & & & 1 \\ 0 & & & & \frac{1}{2} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 2 \\ 4 \\ 4 \end{pmatrix}$$

Normalekvationerna $A^T A \begin{pmatrix} \beta_0 \\ \beta_1 \end{pmatrix} = A^T \mathbf{b}$ blir:

$$\begin{pmatrix} 3.5 & 0 \\ 0 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \beta_0 \\ \beta_1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 7 \\ 6 \end{pmatrix} \implies \begin{cases} \beta_0 = 2 \\ \beta_1 = \frac{3}{2} \end{cases}$$

Heath 3.3 Anpassa $f(x, t) = x_1 \cdot t + x_2 \cdot e^t$ till tabellen $\frac{t}{f} \left| \begin{array}{ccc} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 5 \end{array} \right.$.

Vårt överbestämde system:

$$A \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} \equiv \begin{pmatrix} 1 & e^1 \\ 2 & e^2 \\ 3 & e^3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \\ 5 \end{pmatrix} \equiv \mathbf{b}$$

Normalekvationerna:

$$A^T A \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = A^T \mathbf{b} \implies \begin{pmatrix} 14 & 77.753 \\ 77.753 & 465.416 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 23 \\ 128.0314 \end{pmatrix} \implies \begin{cases} x_1 = 1.5942 \\ x_2 = 0.0088 \end{cases}$$

Extra 10 Anpassa $I(t) = I_0 \cdot e^{-\lambda t}$, I_0 , λ är obekanta till given tabell. Detta var inte någon linjär relation mellan de obekanta. Att köra icke-linjär minsta-kvadrat kan vara besvärligt; man försöker ofta linearisera problemet. I detta exempel innebär detta logaritmering.

Anpassa $\ln(I(t))$ till den "loggade" tabellen; $\ln(I(t)) = \ln[I_0 \cdot e^{-\lambda t}] = \ln(I_0) - \lambda t = a - \lambda t$.

$$\frac{t}{\ln(I)} \left| \begin{array}{cccc} 1 & 2 & 3 & \dots & 6 \\ \ln(6.32) & \ln(4.76) & \dots & \dots & \ln(1.48) \end{array} \right.$$

$$A^T A \begin{pmatrix} a \\ \lambda \end{pmatrix} = A^T \mathbf{b} \implies \begin{cases} a = 2.1338 \\ \lambda = 0.289 \end{cases} \implies I_0 = e^a = 8.45$$

Lay 8.5 Vårt rum är $V = C^0[0, 2\pi]$ med skalärprodukt $\langle f, g \rangle = \int_0^{2\pi} f(t)g(t)dt$.

Påstående: för $m \in \mathbb{N}, n \in \mathbb{N}, m \neq n$ gäller $\sin(mt) \perp \sin(nt)$. Kollar

$$\int_0^{2\pi} \sin(mt) \sin(nt) dt$$

$$\begin{cases} \cos(mt + nt) = \cos(mt) \cos(nt) - \sin(mt) \sin(nt) \\ \cos(mt - nt) = \cos(mt) \cos(nt) + \sin(mt) \sin(nt) \end{cases}$$

$$\implies 2 \sin(mt) \sin(nt) = \cos(mt - nt) - \cos(mt + nt)$$

$$\int_0^{2\pi} \sin(mt) \sin(nt) dt = \dots = 0$$

Lay 6.8.9 Sök tredje ordningens fourierutveckling av $f(t) = 2\pi - t$ på $[0, 2\pi]$; skalärprodukt:

$$\langle h, g \rangle = \int_0^{2\pi} h(t)g(t) dt$$

Det vill säga:

$$f(t) \approx \frac{a_0}{2} + a_1 \cos(1 \cdot t) + b_1 \sin(1 \cdot t) + a_2 \cos(2 \cdot t) + b_2 \sin(2 \cdot t) + a_3 \cos(3 \cdot t) + b_3 \sin(3 \cdot t)$$

$$\frac{a_0}{2} = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{\pi} \cdot \int_0^{2\pi} f(t) dt = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} (2\pi - t) dt = \pi$$

$$a_k = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} f(t) \cos(kt) dt = 0$$

$$b_k = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} f(t) \sin(kt) dt = \dots = 0 + \frac{2}{k}$$

Vi får:

$$\pi + 0 + 2 \sin(t) + 0 + \sin(2t) + 0 + \frac{2}{3} \sin(3t)$$

Extra 28 Bestäm en ON-bas till U^T , U 's ortogonala komplement, med

$$U = \text{Span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 3 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$$

Om $\mathbf{x} \in U^T \implies \mathbf{x} \perp \mathbf{u} \forall \mathbf{u} \in U \implies \mathbf{x} \perp$ mot de båda vektorer som spänner U (Anmärkning: dessa vektorer är linjärt oberoende: bas i U). Med

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 3 & 0 & 0 \end{pmatrix} \implies A\mathbf{x} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix} \implies \mathbf{x} \in \text{Nul}(A)$$

Reducera, Gauss:

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 3 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \\ x_5 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\mathbf{x} = t \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} + s \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + u \begin{pmatrix} -3 \\ \frac{3}{2} \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Dessa var linjärt oberoende, till och med ortogonala. Normera dem:

$$\begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \frac{1}{7} \begin{pmatrix} -6 \\ 3 \\ 2 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Heath 3.14 Med $\mathbf{v} \neq \mathbf{0}$ bilda

$$H = I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}}$$

Påstående: H är en ortogonal matris: $H^T H = I$.

$$\begin{aligned} H^T H &= \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right)^T \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) = \left(I - 2 \frac{(\mathbf{v} \mathbf{v}^T)^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) = \\ &= \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) = I \end{aligned}$$

$H^T = H \implies H$ är symmetrisk.

Heath 3.15 Tag $\mathbf{a} \neq \mathbf{0}$, bilda $\mathbf{v} = \mathbf{a} - \alpha \mathbf{e}_1$; $\alpha = \pm \|\mathbf{a}\|_2$. Tag nu

$$H = \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) \implies H \mathbf{a} = \begin{pmatrix} \alpha \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{pmatrix} = \alpha \mathbf{e}_1$$

$$A = [\mathbf{a} \quad \mathbf{a}_2 \quad \dots]$$

$$H A = \begin{pmatrix} \alpha & // & // \\ 0 & // & // \\ \vdots & // & // \\ 0 & // & // \end{pmatrix}$$

$$H \mathbf{a} = \left(I - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \right) \mathbf{a} = \mathbf{a} - 2 \frac{\mathbf{v} \mathbf{v}^T \mathbf{a}}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} = \mathbf{a} - \frac{2(\mathbf{v}^T \mathbf{a})}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \mathbf{v} = \mathbf{a} - 2 \frac{\mathbf{v}^T \mathbf{a}}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} \mathbf{v}$$

Betrakta konstanten

$$2 \frac{\mathbf{v}^T \mathbf{a}}{\mathbf{v}^T \mathbf{v}} = 2 \frac{(\mathbf{a} - \alpha \mathbf{e}_1)^T \mathbf{a}}{(\mathbf{a} - \alpha \mathbf{e}_1)^T (\mathbf{a} - \alpha \mathbf{e}_1)} = 2 \frac{\mathbf{a}^T \mathbf{a} - \alpha \mathbf{e}_1^T \mathbf{a}}{\mathbf{a}^T \mathbf{a} - \alpha \mathbf{a}^T \mathbf{e}_1 - \alpha \mathbf{e}_1^T \mathbf{a} + \alpha^2 \mathbf{e}_1^T \mathbf{e}_1} =$$

$$[\mathbf{a}^T \mathbf{a} = \|\mathbf{a}\|_2^2 = \alpha^2] = 2 \frac{\alpha^2 - \alpha \mathbf{e}_1^T \mathbf{a}}{2\alpha^2 - 2\alpha \mathbf{e}_1^T \mathbf{a}} = 1$$

$$H \mathbf{a} = \mathbf{a} - \mathbf{v} = \mathbf{a} - (\mathbf{a} - \alpha \mathbf{e}_1) = \alpha \mathbf{e}_1$$

Heath 3.22 Med $A \in \mathbb{R}^{m \times n}; m \geq n; \text{rang}(A) = n$.

Med

$$A = QR = Q \begin{pmatrix} \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot \\ \mathbf{0} & & \cdot \\ & & \mathbf{0} \end{pmatrix} = Q \begin{pmatrix} R_1 \\ \mathbf{0} \end{pmatrix}$$

där $R \in \mathbb{R}^{n \times n}$ är triangulär.

$A^T A$, symmetrisk, kan faktoriseras $A^T A = L L^T \implies R_1^T R_1 = L L^T$.

$$A^T A = L L^T = (QR)^T (QR) = \left(Q \begin{pmatrix} R_1 \\ \mathbf{0} \end{pmatrix} \right)^T \left(Q \begin{pmatrix} R_1 \\ \mathbf{0} \end{pmatrix} \right) = \begin{pmatrix} R_1 \\ \mathbf{0} \end{pmatrix}^T Q^T Q \begin{pmatrix} R_1 \\ \mathbf{0} \end{pmatrix} = R_1^T R_1$$

Entidighet om diagonalelementen i $R > 0$.